Verjetnostni račun:

Dogodki: A, B, N, G, ...Vsota: P(A+B) = P(A) + P(B) - P(AB) ${\sf Zmno\check{z}ek:}\ P(AB)=P(A)P(B|A)=P(B)P(A|B)$ Popolna verjetnost: $P(A) = \sum_{i=1}^{N} P(H_i) P(A|H_i)$

Verjetnosti: P(N) = 0, P(G) = 1, $P(A) = \frac{n_A}{n_A}$ Nezdružljiva dogodka: P(A+B) = P(A) + P(B)Neodvisna dogodka: P(AB) = P(A)P(B) Bayes: $P(H_i|A) = \frac{P(H_i)P(A|H_i)}{\sum_{k=1}^{N}P(H_k)P(A|H_k)}$

Diskretne naključne spremenljivke:

Zaloga vrednosti: $X = \{x_1, \dots, x_n\}$

Standardna normalna (Gaussova) porazdelitev: $\varphi(z)=\frac{e^{-\frac{z^2}{2}}}{\sqrt{2\pi}}$ Geometrijska porazdelitev: $p_i=p(1-p)^{i-1}, p=p(1-p)^{i-1}$

Enakomerna porazdelitev: $p_i = 1/n$ Binomska porazdelitev: $p_i=\binom{n}{i}\,p^i(1-p)^{n-i}, \quad \binom{n}{i}=\frac{n!}{(n-i)!i!}, \quad p=P(A)$

Poissonova porazdelitev: $p_i = \frac{\lambda^i \stackrel{i}{e^{-\lambda}}}{i!}$

Entropija diskretnih naključnih spremenljivk:

 $\begin{array}{ll} \text{Spremenljivki: } X=\{x_1,\cdots,x_m\}, & Y=\{y_1,\cdots,y_n\} \\ \text{Verjetnosti: } p_{ij}=P(X=x_i,Y=y_j), & p_{i|j}'=P(X=x_i|Y=y_j), & p_{j|i}'=P(Y=y_j|X=x_j) \end{array}$

Zveze: $p'_j = \sum_{i=1}^m p_i p'_{j|i} = \sum_{i=1}^m p_{ij}, \quad p_i = \sum_{j=1}^n p'_j p_{i|j} = \sum_{j=1}^n p_{ij}, \quad p_{i|j} = \frac{p_i p'_{j|i}}{p'_j} = \frac{p_{ij}}{p'_j}, \quad p'_{j|i} = \frac{p'_j p_{i|j}}{p_i} = \frac{p_{ij}}{p_i}$ Lastna entropija: $H(X) = -\sum_{i=1}^m p_i log_d p_i$ Vezana entropija: $H(X,Y) = -\sum_{i=1}^m \sum_{j=1}^n p_{ij} log_d p_{ij}$

Entropija razbitja: $H(p_1,...,p_m,r_1,...,r_n)=H(p,r)+pH\left(\frac{p_1}{p},...,\frac{p_m}{p}\right)+rH\left(\frac{r_1}{r},...,\frac{r_n}{r}\right)$ Pogojna entropija: $H(X|Y)=\sum_{j=1}^n p_j'H(X|Y=y_j)=-\sum_{j=1}^n p_j'\sum_{i=1}^m p_{i|j}log_dp_{i|j}$ Pogojna entropija: $H(Y|X)=\sum_{i=1}^m p_iH(Y|X=x_i)=-\sum_{i=1}^m p_i\sum_{j=1}^n p_j'_{j|i}log_dp_{j|i}'$ Zveze: $H(X|Y)\leq H(X),\quad H(X,Y)=H(X)+H(Y|X)=H(Y)+H(X|Y),\quad H(X,Y)\leq H(X)+H(Y)$

Vzajemna informacija diskretnih naključnih spremenljivk:

I(X,Y) = H(X) - H(X|Y) = H(Y) - H(Y|X) = H(X) + H(Y) - H(X,Y)

Diskretni viri informacije:

Vir z abecedo: $A = \{x_1, \dots, x_a\}$ oddaja nize dolžine n znakov $(x_1, \dots, x_n)$.

Entropija stacionarnega vira: $H_n=H(X_1,\cdots,X_n)$, $H=\lim_{n\to\infty}H_n$, kjer je vsaka $\mathcal{Z}(X_i) = \{x_1, \cdots, x_a\}$ $\cdots$ $H_n = -\frac{1}{n}K\sum P(x_1, \cdots, x_n)log_d p(x_1, \cdots, x_n)$ Odvečnost stacionarnega vira: $R = 1 - \frac{H}{\log_2 a}$

Entropija stac. vira brez spomina: $H=-\sum_{i=1}^a p_i log_d p_i, \quad p_i=P(A=x_i)$ Stac. Markovov vir s spominom: $\mathbf{P}_Q=[q_{ij}]=[P(X_t=x_j|X_{t-1}=x_i)], \quad i,j=1,\cdots,a$

Stac. porazdelitev Markovovega vira: $\mathbf{p}=(p_1,\cdots,p_a), \quad \mathbf{p}=\mathbf{p}\mathbf{P}_Q$ Entropija stac. Markovovega vira: $H=-\sum_{i=1}^a p_i \sum_{j=1}^a q_{ij}log_dq_{ij}$

Komunikacijski kanali:

Kapaciteta zveznega kanala: $C = Flog_d(1 + S/N)$, F je mejna frekvenca in S/N je razmerje moči

Diskretni kanal: $U = \{x_1, \dots, x_u\}, \quad V = \{y_1, \dots, y_v\}, \ \mathbf{P}_k = [a_{ij}] = [P(V = y_j | U = x_i)]$

Diskretni kanal brez spomina: $[a_{ij}] = [P(Y=y_j|X=x_i)], \quad P_X = \{p_1, \cdots, p_u\}, \quad p_i = P(X=x_i)$

Kapaciteta diskretnega kanala brez spomina: $C = \max_{P_X} \{I(X,Y)\}$ $C' = C/ au = C \cdot \nu$

Kapaciteta simetričnega diskretnega kanala: $C = log_d v + \sum_{i=1}^{v} r_i log_d r_i$, r_i so elementi vrstice $\mathbf{P}_k$

Kodiranje vira:

Kod vira: $A = \{x_1, \cdots, x_a\}$, $B = \{z_1, \cdots, z_b\}$, $f: A \to E$, $p_i = P(A = x_i)$ Enakomerni kod: $E = B^m$, Mera gospodarnosti koda: $\bar{n} = \sum_{i=1}^a p_i n_i$, Uspešnost koda: $\eta = H/\bar{n}$, Kraftova McMillanova neenačba: $\sum_{i=1}^a b^{-ni} \le 1$ $H = -\sum_{i=1}^a p_i log_d p_i$; Aritmetični kod: $R_0 = [s,z)$; $R_{n+1} = [s',z')$; $s' = s + (z-s)s_i$; $z' = s + (z-s)z_i$; Shannonov izrek o gospodarnosti kodiranja: $\frac{H}{log_d b} \le \bar{n} < \frac{H_1}{log_d b} + 1$ in $\frac{H_1}{log_d b} \le \frac{\bar{n}_r}{r} < \frac{H_1}{log_d b} + \frac{1}{r}$

Tajno kodiranje:

Vigener šifriranje/dešifriranje: $c_i \equiv (m_i + k_i) \mod \sigma$, $m_i \equiv (c_i - k_i) \mod \sigma$; XOR šifra: $c_i = m_i \underline{\vee} k_i$, $m_i = c_i \underline{\vee} k_i$ RSA ključa: n=qq', $\varphi(n)=(q-1)(q'-1)$, $e\cdot d\equiv 1 \mod \varphi(n)$ ali $e\cdot d=k\varphi(n)+1$ $NSD(d,\varphi(n))=1$

RSA [šifriranje/dešifriranje: $c_i = m_i^e \mod n$, $m_i = c_i^d \mod n$

Kodiranje in dekodiranje za prenos po kanalu z motnjami:

 $\text{Kod kanala: } \mathbf{z}_i = (z_1, \cdots, z_k) \to \mathbf{x}_i = (x_1, \cdots, x_n), \ \overline{\text{kjer je } i = 1, \cdots, M} \ \overline{\text{in } M \leq b^k}$ Dvojiški kod kanala: $\mathbf{z}_i \in B^k$, $\mathbf{x}_i \in U^n$, $B = U = \{0,1\}$, b = 2, $M \le 2^k$

Dekodiranje: $\mathbf{y}_i = (y_1, \cdots, y_n) \to \hat{\mathbf{x}}$,

Idealni opazovalec: $P(\hat{\mathbf{x}}|\mathbf{y}) = \max_{1 \leq i \leq M} \{P(\mathbf{x}_i|\mathbf{y})\}$

Idealna funkcija odločanja: $P(\mathbf{y}|\hat{\mathbf{x}}) = \max_{1 \leq i \leq M} \{P(\mathbf{y}|\mathbf{x}_i)\}$ Idealna funkcija odločanja: $d_H(\hat{\mathbf{x}}, \mathbf{y}) = min_{\mathbf{x}} \{d_H(\mathbf{x}, \mathbf{y})\}$

Hammingova razdalja: $d_H(\mathbf{x},\mathbf{y}) = \sum_{i=1}^{\overline{n}} |x_i - y_i|$ Optimalna dolžina kodnih zamenjav pri: $d_H(\mathbf{x}_i,\mathbf{x}_j) \geq 2e+1$, $i \neq j$

Hammingov pogoj spodnje meje: $M\sum_{i=0}^{e}\binom{n}{i} \leq 2^n$

Gilbertov pogoj zgornje meje: $M\sum_{i=0}^{2e}\binom{n}{i} \geq 2^n$

Hitrost koda: $R = \frac{k}{n}$

Linearni bločni kod: $\mathbf{H} \cdot \mathbf{x}^T = \mathbf{0}^T$, $rang(\mathbf{H}) = m$, m < n, k = n - m, $\mathbf{H} \cdot \mathbf{y}^T = \mathbf{s}^T = \mathbf{H} \cdot \mathbf{e}^T$ Sistematični kod: $\mathbf{H} = [\mathbf{I}_m | \mathbf{B}_{mk}]$, $\mathbf{G} = [\mathbf{B}_{mk}^T | \mathbf{I}_k]$, $\mathbf{x}_i = \mathbf{z}_i \cdot \mathbf{G}$

Hammingov kod: $n = 2^m - 1$, $m \ge 2$, $M = 2^k = 2^{n-m}$, $d_{Hmin} = 3$, e = 1